

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Warszawie

LWA – 4101-15-02/2013
P/13/188

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Warszawie
ul. Filtrowa 57, 02-056 Warszawa
T +48 22 444 57 72, F +48 22 444 57 62
lwa@nik.gov.pl
Adres korespondencyjny: Skr. poczt. P-14, 00-950 Warszawa 1

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/13/188 – Realizacja zadań i gospodarka finansowa stadnin koni należących do Skarbu Państwa
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Warszawie.
Kontroler	Jan Sulima, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 87667 z 2 września 2013 r. (dowód: akta kontroli str. 1-2)
Jednostka kontrolowana	Stadnina Koni „Krasne” w Krasnem Spółka z o.o., ul. Mickiewicza 36, 06-408 Krasne ¹
Kierownik jednostki kontrolowanej	Lech Kaczorowski, Prezes Zarządu Spółki ² (dowód: akta kontroli str. 3-5)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Uzasadnienie
oceny ogólnej

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie mimo stwierdzonych nieprawidłowości³ działalność Spółki w zbadanym zakresie w latach 2011–2013 (I półrocze).

Spółka zapewniła odpowiednie warunki weterynaryjne wymagane przy hodowli koni i utrzymywała konie w warunkach określonych w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 28 czerwca 2010 r. w sprawie minimalnych warunków utrzymywania gatunków zwierząt gospodarskich innych niż te, dla których normy ochrony zostały określone w przepisach Unii Europejskiej⁴. Wywiązywała się z obowiązków przeprowadzania okresowych kontroli stanu technicznego obiektów budowlanych (rocznych i pięcioletnich) określonych w art. 62 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane⁵ oraz prowadzenia ksiąg obiektów budowlanych zgodnie art. 64 ust. 1 tej ustawy. Uzyskiwała także dodatnie wyniki na prowadzonej działalności gospodarczej.

Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły natomiast m.in.:

- bezumownego korzystania z lokali mieszkalnych i pomieszczeń użytkowych;
- nieterminowego regulowania zobowiązań skutkującego zapłatą odsetek za zwłokę;
- niepodejmowania systematycznych działań windykacyjnych w celu wyegzekwowania należności z tytułu nagród wygranych przez konie.

¹ Dalej: „Stadnina” lub „Spółka”.

² Dalej: „Prezes Zarządu”.

³ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

⁴ Dz.U. Nr 116, poz. 778.

⁵ Dz.U. z 2013, poz. 1409., dalej: „ustawa Prawo budowlane”.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Działalność Stadniny w zakresie warunków utrzymania i sprzedaży koni.

Opis stanu faktycznego

1.1. W Spółce w latach 2011–2013 (I półrocze) hodowano konie rasy pełnej krwi angielskiej(xx⁶). Wg stanu na 1 stycznia 2011 r. w Stadninie znajdowały się ogółem 104 konie, w tym 102 konie rasy pełnej krwi angielskiej oraz dwa wałachy rasy konik polski (były także w 2012 i 2013 r.), w tym:

- 35 koni w stadzie podstawowym, składającym się z 34 klaczy zarodowych i jednego ogiera czołowego;
- 61 koni w stadzie koni hodowlanych zarodowych pozostałych, które składało się z 25 koni urodzonych w 2010 r. i 36 koni będących w treningu wyścigowym;
- osiem koni użytkowych i wybrakowanych (w tym dwa rasy konik polski).

W 2011 r. liczba koni zwiększyła się o 12 (do 116) w wyniku: zakupu dwóch, urodzenia się 27 źrebiąt (w tym jedno padło) i sprzedaży 16. Do stada podstawowego włączono cztery klacze, a wybrakowano pięć klaczy.

W 2012 r. liczba koni zmniejszyła się o 12 (do 104) w wyniku: zakupu jednej klaczki, przejęcia za długi pięciu klaczy, urodzenia się 25 źrebiąt (z tego jedno padło), sprzedaży 38 koni, zgładzenia trzech koni, w tym jednej klaczy z uwagi na wiek (24 lata) i dwóch ogierków ze względów zdrowotnych oraz przekazania nieodpłatnie jednej młodej klaczy na XX Finał Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy. Do stada podstawowego włączono dwie klacze, a wybrakowano jednego ogiera i cztery klacze. Do koni stada podstawowego zaliczane były klacze zarodowe włączone do niego na podstawie protokołów kwalifikacji oraz ogier czołowy. Do koni hodowlanych zarodowych pozostałych zaliczano konie (młodzież) pochodzące od klaczy stada podstawowego i konie będące poza Stadniną w treningu wyścigowym, a do koni użytkowych i wybrakowanych: konie wybrakowane ze stada koni zarodowych, konie po zakończeniu kariery wyścigowej i dwa wałachy rasy konik polski.

(dowód: akta kontroli str. 30)

W wykazie stadnin sporządzonym przez Dyrektora Zespołu Nadzoru Właścicielskiego Agencji Nieruchomości Rolnych⁷ (brak daty) określono zalecany stan klaczy dla Spółki w ilości 30 szt. Prezes Zarządu wyjaśnił, że ww. wykaz otrzymał prawdopodobnie w 2010 r. na naradzie w Agencji Nieruchomości Rolnych⁸.

(dowód: akta kontroli str. 265, 808)

W biznesplanach sporządzonych na 2011–2012⁹, 2012 r.¹⁰ i na 2013 r.¹¹ Prezes Zarządu Spółki określił, że zgodnie z założeniem programu hodowlanego, przewiduje się utrzymanie minimum 30 klaczy pełnej krwi angielskiej.

(dowód: akta kontroli str. 704, 740, 767)

Prezes Zarządu Spółki wyjaśnił, że w biznesplanach Zarząd używał stwierdzenia, że zgodnie z programem hodowlanym przewiduje się utrzymanie minimum 30 klaczy rasy xx. Takiego programu hodowlanego jednak Spółka nie posiadała.

(dowód: akta kontroli str. 188, 807-808)

W sprawozdaniach z działalności Spółki za 2011 r.¹² i 2012 r.¹³ podano m.in., że:

⁶ Symboliczne oznaczenie rasy koni pełnej krwi angielskiej.

⁷ Dalej: „ZNW ANR”.

⁸ Dalej: „ANR” lub „Agencja”.

⁹ Zatwierdzony przez Zwyczajne Zgromadzenie Wspólników Spółki (dalej „ZZW Spółki”) uchwałą nr 4/2011 z 13 kwietnia 2011 r.

¹⁰ Zatwierdzony przez ZZW Spółki uchwałą nr 2/2012 z 25 kwietnia 2012 r.

¹¹ Zatwierdzony przez ZZW Spółki uchwałą nr 3/2013 z 29 maja 2013 r.

¹² Zatwierdzone przez ZZW Spółki uchwałą nr 2/2012 z 27 kwietnia 2012 r.

¹³ Zatwierdzone przez ZZW Spółki uchwałą nr 1/2013 z 29 maja 2013 r.

- celem strategicznym Stadniny jest hodowla koni rasy pełnej krwi angielskiej ze stadem podstawowym klaczy na minimum 30 sztuk, a dla zapewnienia Spółce rentowności, prowadzona jest towarowa produkcja roślinna, hodowla bydła mlecznego oraz działalność usługowa;
- podstawową misją Spółki jest prowadzenie prac hodowlanych, zapewniających uzyskiwanie wysokiej jakości potomstwa koni dla potrzeb wyścigów i sportu.

(dowód: akta kontroli str. 551-552, 573, 575)

Spółka sporządzała imienne wykazy koni (stan na 1 stycznia) w latach 2011–2013 (wg wzoru określonego w piśmie ZNW ANR¹⁴), które przesłała do Agencji 14 stycznia 2011 r., 16 stycznia 2012 r. i 15 stycznia 2013 r.

(dowód: akta kontroli str. 33-34, 102 -147, 405-407)

Kierownik Działu Hodowli Koni¹⁵, który je sporządził wyjaśnił, że wykazał w nich dodatkowo, w pozycji V, konie użytkowe i wybrakowane, ponieważ koni tych nie mógł wykazać w innych pozycjach określonych we wzorze.

(dowód: akta kontroli str. 402)

1.2. Spółka posiadała plany stanowienia klaczy na sezon rozplodowy 2011 r., 2012 r. i 2013 r., opracowywane przez Hodowcę w konsultacji z Agencją, które po zatwierdzeniu przez Prezesa Zarządu przekazano Agencji¹⁶.

(dowód: akta kontroli str. 272-274)

W celu realizacji tych planów Stadnina wydzierżawiła cztery ogiery, a dwie klacze w I połowie 2013 r. zostały wysłane do Francji celem pokrycia. Ponadto w 2011 r. jedna klacz została pokryta przez ogiera, który przebywał w pensjonacie w Stadninie. Według wyjaśnień Hodowcy, dobór ogierów jest aktualnie utrudniony, ponieważ w Polsce jest coraz mniej ogierów koni rasy pełnej krwi angielskiej. Ważnym czynnikiem doboru ogiera, przy uwzględnieniu trudnej sytuacji finansowej Spółki, jest koszt jego dzierżawy.

(dowód: akta kontroli str. 31-32, 404, 486-495)

1.3. Hodowca, wykonujący w Spółce (od 1993 r.) zadania związane z hodowlą koni, posiadał wykształcenie wyższe zootechniczne. Uczestniczył w latach 2010–2012 w czterech konferencjach naukowych dotyczących hodowli koni¹⁷. Zgodnie z Regulaminem organizacyjnym Spółki, Hodowca podlegał bezpośrednio Prezesowi Zarządu¹⁸. Do zadań Hodowcy, zgodnie z tym regulaminem należała m.in. hodowla koni pełnej krwi angielskiej i innych ras oraz prowadzenie dokumentacji hodowlanej, ewidencyjnej i sprawozdawczej, przygotowanie młodych koni do treningu na torze wyścigowym, przygotowanie preliminarza pasz na cały rok, a także przygotowanie i organizacja sprzedaży koni.

(dowód: akta kontroli str. 35-38, 71, 77, 96-100)

1.4. Z ustaleń kontroli przeprowadzonej w Stadninie 30 października 2013 r., na wniosek NIK¹⁹ przez Powiatowego Lekarza Weterynarii w Przasnyszu²⁰ wynika, że prowadzona przez tę jednostkę działalność hodowlana spełnia wymagania dotyczące warunków weterynaryjnych, minimalnych warunków utrzymania koni i zapewnienia ich właściwego dobrostanu.

(dowód: akta kontroli str. 232-262)

¹⁴ Dalej: „ZNW ANR”.

¹⁵ Pracujący w Spółce od 1 grudnia 1993 r. jako Hodowca, a obecnie na stanowisku Kierownika Działu Hodowli Koni, zwany dalej „Hodowcą”.

¹⁶ Wysłane do Agencji odpowiednio: 9 lutego 2011 r., 2 lutego 2012 r. i 20 lutego 2013 r.

¹⁷ 29-30 stycznia 2010 r. - „Fizjologia i patologia ciąży u koni”, 19 listopada 2011 r. - „Rozród koni – wybrane problemy u klaczy i noworodków”, 20 października 2012 r. - „Choroby źrebiąt” i 24 listopada 2012 r. - „Rozród koni – wybrane problemy”.

¹⁸ Zarząd Spółki składa się z jednego członka – Prezesa Zarządu.

¹⁹ Na podstawie art 12 pkt 3 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli (Dz.U. z 2012 r., poz.82 ze zm). – dalej: „ustawa o NIK”.

²⁰ Dalej: „PLW w Przasnyszu”.

1.5. Stadnina w latach 2011–2013 (I półrocze) prowadziła pensjonat dla koni obcych. Stawki opłat z tego tytułu określone w cennikach na lata 2011–2013²¹ ustalono przy uwzględnieniu kosztów utrzymania koni w Stadninie w roku poprzednim. Opłata za utrzymanie konia obcego (tj. za wyżywienie, obsługę, kontrolę weterynaryjną) w pensjonacie w 2011 r. wynosiła 20,00 zł netto za dobę, a w latach 2012–2013 (I półrocze) 22,00 zł. Przyjęte stawki opłat były jednolite dla wszystkich kontrahentów i wyższe od kosztów utrzymania klaczy ze stada podstawowego w Stadninie, które wynosiły odpowiednio 14,30 zł i 16,40 zł netto. W cenniku obowiązującym w 2011 r. zróżnicowano stawkę za utrzymanie konia w zależności od liczby koni. W cennikach obowiązujących w latach 2012–2013 (I półrocze) nie przewidziano stosowania upustów. W cennikach oprócz stawek za pobyt koni ustalono także dodatkowe opłaty za: obsługę stanówki, badanie USG, odebranie porodu oraz krycie klaczy (stawka zróżnicowana w zależności od kryjącego ogiera).

(dowód: akta kontroli str. 429-434, 607)

W poszczególnych latach w pensjonacie prowadzonym przez Stadninę przebywała następująca liczba koni: 42 (na podstawie 40 umów) w 2011 r., 50 (49 umów) w 2012 r. i 24 (24 umowy) w I półroczu 2013 r. We wszystkich ww. umowach zawartych przez Prezesa Zarządu określano, że obowiązkiem Stadniny jest zapewnienie wyżywienia i obsługi koni. Koszty pozostałych usług, w tym m.in. leczenia konia, pokrywać miał jego właściciel. Interesy Spółki w umowach zabezpieczono m.in. poprzez zapisy, że w przypadku niewnoszenia opłat, koń przechodzi na własność Stadniny, a od opłat wnoszonych z opóźnieniem będą naliczane odsetki w wysokości ustawowej, oraz że Spółka nie ponosi odpowiedzialności za ewentualne wypadki i padnięcia koni w trakcie jego pobytu na terenie Stadniny.

(dowód: akta kontroli str. 429-434, 677-679)

W latach 2011–2013 (I półrocze) Spółka z tytułu utrzymania koni obcych uzyskała przychody w łącznej wysokości 445,9 tys. zł, z tego: 168,1 tys. zł w 2011 r., 216,6 tys. zł w 2012 r. i 61,2 tys. zł w I półroczu 2013 r.

(dowód: akta kontroli str. 398-400, 828-832)

W wyniku kontroli rozliczeń z 14 kontrahentami, z którymi Spółka zawarła 24 umowy na utrzymanie 24 koni w I półroczu 2013 r. stwierdzono, że opłaty były naliczane zgodnie z cennikiem obowiązującym od 1 stycznia 2013 r. Oprócz opłat za pobyt naliczono także opłaty za: odbiór porodów, obsługę stanówki, badanie USG, szczepienia, pomoc weterynaryjną oraz krycie klaczy. We wszystkich przypadkach Spółka na koniec każdego miesiąca wystawiła faktury z terminem płatności 14 dni od daty ich wystawienia. W I półroczu 2013 r. wystawiono faktury ww. 14 kontrahentom na łączną kwotę 65,9 tys. zł, z tego:

- sześciu wносиło opłaty terminowo;
- ośmiu wносиło opłaty z opóźnieniem wynoszącym od 2 do 181 dni,
- trzem Spółka naliczyła karne odsetki w łącznej wysokości 0,9 tys. zł, z tego dwóch je uiściło, a jeden ich nie zapłacił do zakończenia kontroli (kwota zaległa 0,5 tys. zł),
- pięciu nie naliczono odsetek, które wg stanu na 18 grudnia 2013 r. wynosiły 79,25 zł.

(dowód: akta kontroli str. 673-674, 677-679)

W trakcie oględzin przeprowadzonych 31 października 2013 r. nie stwierdzono przypadku przetrzymywania na terenie Stadniny obcych koni bez zawartej umowy

²¹ Ustalonych zarządzeniami Prezesa Zarządu odpowiednio nr: 3/2010 z 31 grudnia 2010 r., 4/2011 z 31 grudnia 2011 r., 7/2012 z 31 grudnia 2012 r.

na ich utrzymanie i bez uiszczania opłat. Na terenie Stadniny znajdowały się 83 konie, w tym:

- 70 będących własnością Stadniny, z tego 68 pełnej krwi angielskiej i dwa koniki polskie;
- 12 obcych „hotelowanych” na podstawie dziewięciu umów, ponieważ trzy klacze były ze źrebkami urodzonymi w 2013 r. w Stadninie;
- jeden ogier dzierżawiony przez Stadninę od Stada Ogierów w Łącku na podstawie umowy z 31 grudnia 2012 r.

Ponadto, wg stanu na 31 października 2013 r., poza Stadniną przebywały 44 konie użyczone innym podmiotom do celów treningowych (w tym poddawania próbom dzielności).

(dowód: akta kontroli str. 101, 679-682)

1.6. W latach objętych kontrolą Spółka nie wydzierżawiała swoich koni. W 2011 r. poza Stadniną przebywało 40 koni w celu poddania ich treningowi i próbom dzielności (na torach wyścigowych), 49 w 2012 r. oraz 35 w I półroczu 2013 r. Konie te były oddawane do tych celów na podstawie dwóch rodzajów umów zawieranych przez Spółkę z podmiotami prowadzącymi szkolenie (trening) koni. Na podstawie jednych zleceń biorcy ponosili pełne koszty utrzymania i treningu konia, obowiązkowych szczepień, odrobaczenia, kucia, leczenia i zapisywania konia do wyścigu, a Stadnina miała udział w wygranych przez te konie nagrodach. W przypadku drugich Spółka poniosła pełne koszty utrzymania konia przekazanego do treningu i jednocześnie uzyskiwała pełne przychody z tytułu nagród.

(dowód: akta kontroli str. 184, 833-842)

1.7. W badanym okresie obowiązywały zasady sprzedaży koni w Stadninie ustalone przez Prezesa Zarządu (1 lipca 2009 r. oraz następnie 1 kwietnia 2013 r.). Zgodnie z tymi zasadami Prezes Zarządu ustalać miał bezpośrednio przed aukcją ceny rezerwowe na sprzedawane konie, po konsultacji kosztów z główną księgową oraz wartości hodowlanej z Hodowcą.

(dowód: akta kontroli str. 189-190)

1.8. Spółka w latach 2011–2012 przeprowadziła 7 aukcji, w wyniku których sprzedała 38 koni za łączną kwotę 136,7 tys. zł (w I półroczu 2013 r. nie organizowano aukcji). Konie niesprzedane na aukcjach Spółka sprzedawała na podstawie ustnych ofert (po negocjacjach, z których sporządzano protokoły). W latach 2011–2013 (I półrocze) na podstawie ustnych ofert sprzedano 23 konie za łączną kwotę 131,8 tys. zł. Wiosną i jesienią organizowano aukcje klaczy wybrakowanych ze stada podstawowego w wyniku przeprowadzonych we wrześniu 2011 i 2012 r. przeglądów hodowlanych. Konie hodowlane, które uzyskiwały słabe wyniki na torach wyścigowych, po zakończeniu sezonu wyścigowego sprzedawano na aukcji przeprowadzonej na Służewcu w Warszawie.

(dowód: akta kontroli str. 268-271)

Prezes Zarządu wyjaśnił, że nie ustalał ceny sprzedaży koni tylko ustalał ceny rezerwowe i podawał je w dniu aukcji aukcjonerowi, który nie mógł sprzedać koni poniżej tej ceny. Cenę sprzedaży konia ustalano na aukcji. W przypadku, gdy koń nie został sprzedany podczas aukcji, a po jej zakończeniu zgłosił się chętny do jego zakupu, Prezes Zarządu i Hodowca rozpatrywali jego ofertę i cenę sprzedaży ustalano w drodze negocjacji. Cena rezerwowa oznacza cenę minimalną poniżej której prowadzący aukcję nie mógł sprzedać konia. Ceny rezerwowe koni na aukcje roczniaków przeprowadzone w Stadninie w latach 2011–2012 ustalał na podstawie kosztów poniesionych na ich utrzymanie oraz kosztów stanówki. W 2011 r. koszty utrzymania roczniaków wyniosły 4,0 tys. zł a koszty stanówki 1,0 tys. zł, a w 2012 r. 5,0 tys. zł i 3,0 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 184-185, 954)

Spółka promowała konie przeznaczone do sprzedaży na swojej stronie internetowej www.stadninakrasne.com.pl, umieszczając ofertę sprzedaży ze zdjęciami koni, ich opisem hodowlanym, osiągnięciami sportowymi. W czerwcu 2013 r. Stadnina podczas Dnia Polskiego w Pardubicach sponsorowała nagrodę w jednej z gonitw kwalifikujących do 123 Wielkiej Pardubickiej, reklamując w ten sposób sprzedaż roczniaków. W latach 2011–2012 w prasie lokalnej ukazywały się ogłoszenia o aukcjach koni organizowanych w Stadninie.

(dowód: akta kontroli str. 496-509, 650-653)

Prezes Zarządu wyjaśnił, że Spółce zależy przede wszystkim na sprzedaży roczniaków. Katalogi z nimi były rozprowadzane wśród zainteresowanych rasą koni pełnej krwi angielskiej, m.in. na torach wyścigowych.

(dowód: akta kontroli str. 606)

1.9. W badanym okresie w Spółce przeprowadzono dwa przeglądy hodowlane 13 września 2011 r. i 28 września 2012 r.²², podczas których dokonano oceny i selekcji klaczy hodowlanych, brakując najgorsze oraz włączając najlepsze po próbach dzielności do stada podstawowego. Ponadto dokonano ustalenia ogierów czołowych na kolejny sezon hodowlany. Podczas przeglądów nie dokonywano ocen jakości i ilości pasz, nie dokonywano wstępnej oceny i kwalifikacji klaczy przeznaczonych do włączenia do stada podstawowego, a także nie ustalano planów sprzedaży w kolejnym roku. Z przeglądów hodowlanych, w których brali udział: Hodowca, przedstawiciele ANR i PZHK²³ oraz Prezes Zarządu, który sporządził z nich notatki, w których stwierdził m.in., że dokonano oceny koni i selekcji klaczy hodowlanych, brakując najgorsze (w oddzielnym protokole brakowania).

(dowód: akta kontroli str. 45-46, 191-193, 403, 460)

Prezes Zarządu wyjaśnił, że nie sporządzał protokołów z przeglądów hodowlanych, ponieważ nie wymagała tego ANR. Spółka nie otrzymała od Agencji pisemnych wytycznych, co do sposobu organizacji przeglądów i ich dokumentowania.

(dowód: akta kontroli str. 954)

Hodowca wyjaśnił, że podczas przeglądów:

- nie dokonywano ocen jakości i ilości pasz, ponieważ nie było to nigdy wymagane przez ANR, a także przez jej przedstawiciela, który uczestniczył w ww. latach w przeglądach hodowlanych;
- nie dokonywano wstępnej oceny i kwalifikacji klaczy przeznaczonych do włączenia do stada podstawowego, ponieważ z reguły tych klaczy nie było w trakcie przeglądów w Stadninie, bo przebywały na próbach dzielności na torach wyścigowych;
- nie ustalano także planów sprzedaży na kolejny rok, ponieważ nie było to nigdy wymagane przez ANR, a ponadto praktyką stosowaną przez Stadninę od wielu lat jest, że wszystkie pełnosprawne ogierki są sprzedawane na aukcjach roczniaków organizowanych na terenie Stadniny, które w latach 2011–2012 w odbyły się w październiku.

(dowód: akta kontroli str. 403)

Przed przeglądami hodowlanymi w ww. latach Hodowca opracowywał pisemne informacje o koniach, w których wyszczególniono wszystkie konie zarodowe, tj. klacze wraz z przychowkiem (urodzonym w roku przeglądu i roczniakami) oraz ogiery czołowe (trzy w 2011 r. i cztery w 2012 r.) używane do rozrodu w Stadninie. W wykazach podano: datę urodzenia każdego konia, jego maść, pochodzenie (ojciec, matka i ojciec matki), wymiary (wysokość w kłębie, obwód klatki piersiowej

²² Z przeglądów hodowlanych Prezes Stadniny sporządził notatki, które zostały przekazane do ANR.

²³ Polski Związek Hodowców Koni.

i obwód nadpęcia przedniego). W przypadku klaczy stada podstawowego podano również informacje czy były kryte, jakim ogierem i czy się zażrebiły.

(dowód: akta kontroli str. 408-428, 447-459)

Hodowca wyjaśnił, że wszystkie dane zawarte w ww. informacjach przedstawiano osobom uczestniczącym w przeglądach, podczas indywidualnej prezentacji każdego konia, na specjalnie do tego przygotowanej płycie betonowej. Na podstawie ww. informacji oraz oględzin każdego konia dokonywano oceny ich kondycji, pielęgnacji, budowy (eksterieru), pochodzenia oraz dzielności wyścigowej i jakości potomstwa w przypadku klaczy. Przy ocenie każdej klaczy analizowano jej kartotekę, zawierającą m.in. informacje o jej rodowodzie, karierze wyścigowej i hodowlanej (chodzi o jakość potomstwa).

(dowód: akta kontroli str. 402)

1.10. W badanym okresie, na podstawie protokołów kwalifikacji klaczy, Spółka włączyła do stada podstawowego sześć klaczy, w tym cztery w 2011 r. i dwie w 2012 r. Głównym kryterium ich włączenia była dzielność wyścigowa, czyli sukcesy na torach wyścigowych. Na przykład klacz Francja zajęła siedem razy pierwsze miejsce i cztery razy drugie i trzy razy trzecie miejsce, a klacz Tajlandka dwa razy pierwsze miejsce, cztery razy drugie i trzy razy trzecie miejsce,

W latach 2011–2012, po przeprowadzonych przeglądach hodowlanych, Spółka wybrakowała ze stada podstawowego ogółem dziewięć klaczy, w tym: sześć z powodu braku dzielności wyścigowej u potomstwa, dwie za względu na podeszły wiek i jedną z powodu „jałowości”. Ze stada podstawowego wybrakowano także jednego ogiera z powodu słabej dzielności wyścigowej jego potomstwa. Ponadto wybrakowano ze stada zarodowego jedną klaczkę i jednego ogierka z powodu trwałej deformacji kończyn.

(dowód: akta kontroli str. 191-194, 446-458)

W Spółce nie określono kryteriów decydujących o wyłączeniu koni ze stada podstawowego, w tym przesłanek wskazujących, które z nich należy przenieść do stada koni użytkowych i wybrakowanych.

(dowód: akta kontroli str. 202)

Prezes Zarządu wyjaśnił, że nie określono ww. kryteriów, ponieważ włączania i wyłączania koni ze stada podstawowego dokonywał Hodowca wg swojej wiedzy i praktyki hodowlanej po uzgodnieniu z przedstawicielem ANR i Zarządem Spółki. W jego ocenie, nie było potrzeby ustalania formalnie takich kryteriów, a ponadto Agencja nie wymagała sformalizowania zasad hodowli w Stadninie.

(dowód: akta kontroli str. 606)

Hodowca wyjaśnił, że przy brakowaniu koni brał pod uwagę przede wszystkim: wiek konia, wartość i karierę hodowlaną (jakość pozostawionego potomstwa tzn. jakie wyniki osiągnęło na torach wyścigowych), stan zdrowia, wartość użytkową (oceniana na podstawie osiąganych wyników), a ostateczną decyzję o brakowaniu koni podejmował przedstawiciel ANR.

(dowód: akta kontroli str. 401)

W skład komisji, która decydowała o brakowaniu koni i kwalifikacji klaczy do stada podstawowego (po przeglądach hodowlanych przeprowadzonych w 2011 i 2012 r.) wchodził: przedstawiciel ANR, Prezes Zarządu Spółki i Hodowca.

(dowód: akta kontroli str. 191-193, 446, 455)

1.11. W latach 2011–2013 (I półrocze) Spółka prowadziła wymaganą przez ANR dokumentację hodowlaną. Sprawozdawczość związaną z ww. dokumentacją przesyłano do ANR. Ponadto Spółka sporządzała: kwity przychodu i rozchodu koni, protokoły padnięcia, przeklasyfikowania, urodzenia, uboju z konieczności, oraz posiadała książki leczenia koni.

(dowód: akta kontroli str. 468-494)

Hodowca wyjaśnił, że ww. dokumenty i sprawozdania sporządzał zgodnie z zaleceniami ANR, ale nie ma tych zaleceń w formie pisemnej. Obowiązek ich sporządzenia wynikał z jego wieloletniej współpracy z Agencją.

(dowód: akta kontroli str. 401-402)

Prezes ANR poinformował kontrolera NIK, że prowadzona hodowla i sporządzane przez Spółkę dokumenty były zgodne z wymaganiami Agencji, dlatego nie było potrzeby kierowania do niej dodatkowych wyjaśnień i instrukcji. Ponadto wyjaśnił, że w latach 2011–2013 ANR nie miała zastrzeżeń do funkcjonowania i nadsyłanych przez Spółkę dokumentów sprawozdawczych w zakresie hodowli koni.

(dowód: akta kontroli str. 877)

1.12. Wartość księgową koni określono zgodnie z art. 28 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości²⁴ oraz zasadami polityki rachunkowości²⁵, przyjmując do wyceny możliwe do uzyskania średnie ceny rynkowe z uwzględnieniem wartości hodowlanej koni. Komisje wyznaczone zarządzeniami Prezesa Zarządu²⁶ przeprowadziły inwentaryzację składników majątkowych na 31 grudnia 2011 r. i 2012 r. W związku z inwentaryzacją i na potrzeby wykonania wyceny koni Prezes Zarządu opracował cenniki koni²⁷ z podziałem na kategorie wiekowe. W przypadku klaczy ze stada podstawowego wartość ich ustalono od 8 do 10 tys. zł, a w przypadku pozostałych koni od 5,5 tys. zł (żrebięta od 0,5-1 roku) do 9,0 tys. zł (konie w treningu wyścigowym). W wyniku przeprowadzonej inwentaryzacji ustalona wartość księgowa koni wyniosła 933,6 tys. zł (116 koni) w 2011 r. i 835,5 tys. zł (104 koni) w 2012 r.

(dowód: akta kontroli str. 197-200, 689, 694, 697, 813-820)

Prezes Zarządu wyjaśnił, że wartość księgową koni na 31 grudnia 2011 i 2012 r. ustalała główna księgowa na podstawie wyceny koni wprowadzonej jego zarządzeniami dla poszczególnych grup wiekowych. Wycenę wartość koni w poszczególnych grupach wiekowych w 2011 r. obniżono w stosunku do 2010 r., w związku ze spadkiem cen uzyskiwanych w 2011 r. ze sprzedaży koni o 2 tys. zł w przypadku klaczy ze stada podstawowego i o 1 tys. zł w przypadku pozostałych koni.

(dowód: akta kontroli str. 186)

1.13. W analizowanym okresie sprzedano ogółem 61 koni (xx), z tego: 16 w 2011 r., 38 w 2012 r. i 7 w I półroczu 2013 r. Średnia cena uzyskana ze sprzedaży konia wyniosła 3,4 tys. zł w 2011 r., 5,2 tys. zł w 2012 r. 2,6 tys. zł w I półroczu 2013 r. Spółka nie sprzedawała w tym okresie klaczy zarodowych ze stada podstawowego.

(dowód: akta kontroli str. 293-294)

W 2011 r. ze sprzedaży 16 koni (o wartości księgowej 143,5 tys. zł) uzyskano 50,6 tys. zł. Wszystkie konie zostały sprzedane za kwoty niższe niż ich wartość księgowa (ewidencyjna). W 2012 r. ze sprzedaży 38 koni (o wartości księgowej 287,1 tys. zł) uzyskano za 181,8 tys. zł. W 10 przypadkach Stadnina sprzedała młode ogiery po cenach wyższych od wartości księgowej. Pozostałe konie zostały sprzedane za kwoty niższe niż ich wartość ewidencyjna.

(dowód: akta kontroli str. 295)

Prezes Zarządu wyjaśnił, że sprzedawano konie poniżej wartości ewidencyjnej z powodu spadku popytu na konie pełnej krwi angielskiej i spadku cen na aukcjach europejskich, na których można było kupić dobre konie po 500-1000 euro,

²⁴ Dz.U. z 2013 r., poz. 330 ze zm.

²⁵ Wprowadzonej zarządzeniem Prezesa Zarządu Spółki z 1 października 2011 r.

²⁶ Nr 2/2011 z 25 listopada 2011 r. i Nr 5/2012 z 23 listopada 2012 r.

²⁷ Ustalone zarządzeniami nr: 3/2011 z 30 grudnia 2011 r. i 6/2012 z 27 grudnia 2012 r.

a Stadnina w 2011 r. miała niekomercyjne roczniaki, po słabych reproduktorach. Konie należało sprzedać nawet za niższe ceny, ponieważ ich utrzymanie w Stadninie generowałoby dalsze koszty i większą stratę. W 2012 r. sprzedano 10 młodych koni po cenach wyższych od wartości księgowej, ponieważ ich matki były kryte przez dobrego reproduktora.

(dowód: akta kontroli str. 605-606)

W Spółce nie powołano komisji do wyceny koni na sprzedaż.

(dowód: akta kontroli str. 202)

Prezes Zarządu wyjaśnił, że zrezygnowano ze stosowanej przed 2009 r. komisyjnej wyceny koni przeznaczonych do sprzedaży ze względu na małą trafność ustalanych cen przez komisję w stosunku do faktycznie uzyskiwanych cen ze sprzedaży. Ponadto Zarząd uznał za niewskazane, ażeby Hodowca, jako aukcjoner, wcześniej uczestniczył w ustalaniu ceny sprzedaży i znał ją przed aukcją, którą sam prowadził, co spotkało się z akceptacją przedstawicieli ANR.

(dowód: akta kontroli str. 185)

1.14. W latach 2011–2013 (I półrocze) Spółka sprzedała 15 koni za łączną kwotę 51,8 tys. zł netto za pośrednictwem firmy CARTRANS (osoba fizyczna prowadząca działalność gospodarczą). Sprzedaży dokonano w wyniku licytacji publicznych (aukcji), które odbyły się w październiku 2011 i 2012 r. na Torze Wyścigów Konnych „Służewiec” w Warszawie. Po zakończeniu aukcji ww. firma przysyłała do Spółki protokoły z aukcji wraz z wykazem sprzedanych koni, ale bez podania nabywców koni. W wykazach podano ceny sprzedanych koni pomniejszone o należną prowizję (400 zł w 2011 r. i 300 zł w 2012 r.), zgodnie z zawartymi umowami z 8 września 2011 r. i 10 września 2012 r. Na podstawie ww. wykazów Spółka wystawiła faktury na CARTRANS. Stadnina nie dysponuje informacjami o nabywcach koni na tych aukcjach. W latach objętych kontrolą w jednym przypadku nabywcą konia był pracownik Stadniny, tj. Hodowca, który na podstawie umowy z 21 października 2011 r. kupił za 4,0 tys. zł brutto (3,7 tys. zł netto) ogierka „Książę Patryk” (rok ur. 2010). Wcześniej, tj. 18 października 2011 r., za taką samą cenę, młodego ogiera „Teno” (rok ur. 2010) Stadnina sprzedała innemu kupującemu ze Słowacji. Konie te zostały sprzedane na podstawie złożonych ofert, po aukcji przeprowadzonej w Stadninie 17 października 2011 r., a ich cena księgowa była taka sama i wynosiła 6,5 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 435-445, 496-497, 843-850)

Według informacji uzyskanych z Polskiego Związku Hodowców Koni, prowadzącego Centralną Bazę Danych Koniowatych, żaden koń sprzedany przez Stadnię w latach 2011–2013 (I półrocze) nie został skierowany do uboju.

(dowód: akta kontroli str. 595-601)

1.15. Usługi weterynaryjne dotyczące leczenia koni w latach 2011–2013 (I półrocze) wykonywał (na zgłoszenie telefoniczne) Gabinet Weterynaryjny s.c. z Karniewa²⁸. W umowie z 2 stycznia 2009 r. m.in. określono, że należność za te usługi będzie płacona w ciągu 30 dni, na podstawie wystawionych faktur. Nie ustalono cen za usługi. Z tytułu wykonanych w tym okresie usług weterynaryjnych Spółka poniosła koszty w wysokości ogółem 93,4 tys. zł, z tego: 42,7 tys. zł w 2011 r. 39,2 tys. zł w 2012 r. i 11,5 tys. zł w I półroczu 2013 r. Faktury zawierały ogólny koszt usług oraz zużytych lekarstw.

(dowód: akta kontroli str. 44, 332-334)

Prezes Zarządu wyjaśnił, że korzystanie z usług lekarza weterynarii na wezwanie telefoniczne wg potrzeb było korzystniejsze dla Spółki niż zatrudnienie go na etacie

²⁸ Na podstawie umowy z 2 stycznia 2009 r., w której m.in. ustalono, że należność za usługi weterynaryjne będzie płacono w ciągu 30 dni na podstawie wystawionych faktur za wykonane usługi. W umowie nie ustalono cen za te usługi.

w Stadninie, z uwagi na koszty i stosunkowo małą liczbę koni przebywających w Stadninie.

(dowód: akta kontroli str. 186)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

W wyniku kontroli, przeprowadzonej 30 października 2013 r., Powiatowy Lekarz Weterynarii (PLW) w Przasnyszu ustalił m.in., że Spółka nie posiada wystarczającej liczby mat dezynfekcyjnych potrzebnych do zabezpieczenia 14 wejść do obiektów przeznaczonych dla koni na wypadek wystąpienia zagrożenia epizootycznego (Spółka dysponowała jedynie sześcioma matami) oraz materiałów (folia, trociny oraz materiał służący do budowy ram ograniczających matę) potrzebnych do budowy mat dezynfekcyjnych dla zabezpieczenia bram wjazdowych na teren Stadniny. Stwierdził ponadto występowanie różnego rodzaju nieprawidłowości w prowadzeniu ewidencji leczenia koni, która dopiero od stycznia 2011 r. została założona w formie²⁹ określonej w obowiązującym w tym czasie rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu i sposobu prowadzenia ewidencji leczenia zwierząt i dokumentacji lekarsko-weterynaryjnej³⁰.

Książka leczenia zwierząt gospodarskich prowadzona była niezgodnie z § 3 ust. 2 i 3 przywołanego wyżej rozporządzenia oraz następnie § 3 ust. 2 i 3 i § 5 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 29 września 2011 r. w sprawie zakresu i sposobu prowadzenia dokumentacji lekarsko-weterynaryjnej i ewidencji leczenia zwierząt oraz wzorów tej dokumentacji i ewidencji³¹, tj. m.in.:

- w 76 przypadkach (na 87 wpisów) nie zawierała informacji dotyczących godzin przyjęcia zgłoszenia i wykonania czynności lekarsko-weterynaryjnych;
- rodzaje zastosowanych zabiegów leczniczych lub profilaktycznych, wpisywane były w kolumnę dotyczącą rozpoznania albo wstępnego rozpoznania choroby, zamiast w kolumnę przeznaczoną na tego rodzaju informacje;
- książka nie zawierała, w większości przypadków, informacji dotyczących okresu karencji po zastosowanych środkach leczniczych;
- oryginały stron książki leczenia obejmowały niejednokrotnie kilka wizyt lekarza weterynarii, na podstawie kilku zgłoszeń, podczas gdy powinny być one wydawane po każdej wizycie lekarza weterynarii w Stadninie.

(dowód: akta kontroli str. 241-247, 974)

W trakcie kontroli NIK Prezes Zarządu powiadomił lekarza weterynarii świadczącego usługi w Spółce o ww. nieprawidłowościach w prowadzeniu ewidencji leczenia koni. Ponadto poinformował PLW w Przasnyszu o zakupie 18 listopada 2013 r. ośmiu sztuk mat dezynfekcyjnych i zgromadzeniu materiałów służących do budowy mat przy trzech bramach wjazdowych na teren Stadniny.

(dowód: akta kontroli str. 812, 919-920)

Uwagi dotyczące
badanej działalności

1. W latach 2011–2013 (I półrocze) Spółka sprzedała 61 koni, w tym 33 pochodzące od klaczy stada podstawowego (w tym 14 roczniaków – ogierów) ze stada zarodowego pozostałego i 19 koni w treningu, bez wcześniejszego ich wyłączenia z hodowli i przeznaczenia do sprzedaży, co było niezgodne z wytycznymi ANR³², zgodnie z którymi sprzedaż klaczy, jak i młodzieży pochodzącej od klaczy stada

²⁹ Tj. książki leczenia zwierząt gospodarskich, z których pozyskiwane tkanki lub produkty są przeznaczone do spożycia przez ludzi. Od 1988 r. w Stadninie ewidencja leczenia koni prowadzona była w formie „Księgi Leczenia”.

³⁰ Dz.U. Nr 100, poz. 1022 – uchylone 3 listopada 2011 r.

³¹ Dz.U. Nr 224, poz. 1347.

³² Określonymi w piśmie Agencji znak: ZNW-7190-20/1193/04/00 z 6 września 2004 r., które zgodnie z rozdzielnikiem zostało wysłane do 21 stadnin koni, w tym do Spółki.

podstawowego może mieć miejsce jedynie po uprzednim komisyjnym (z udziałem przedstawiciela ANR) wyłączeniu z hodowli i przeznaczeniu na sprzedaż.

(dowód: akta kontroli str. 496-497, 909-912)

Prezes Zarządu wyjaśniał m.in., że pisma ANR z tymi wytycznymi nie posiada. Ponadto wyjaśnił, że Spółka co roku sprzedaje młode ogiery, jako nieprzydatne do hodowli, a także konie, które uzyskały słabe wyniki podczas prób dzielności na torach wyścigowych i w związku z tym wystawione zostały na sprzedaż na aukcjach organizowanych na Służewcu. ANR od wielu lat nie wymaga, aby Spółka występowała o zgodę na sprzedaż tych koni. Agencja posiada wiedzę o sprzedaży tych koni ze sprawozdań Spółki za 2011 r. i 2012 r., które zostały przyjęte przez Zgromadzenie Wspólników bez uwag. Podczas przeglądów hodowlanych, obecny na nich przedstawiciel ANR, był informowany o sprzedaży młodych ogierów i koni, które uzyskały słabe wyniki na torach wyścigowych.

(dowód: akta kontroli str. 607, 954-955)

Powyższe wyjaśnienia nie zmieniają faktu, że podejmowanie decyzji o wystawieniu tych koni do sprzedaży odbywało się niezgodnie z procedurą postępowania określoną przez ANR.

2. Dwóch pracowników Spółki (JK i AF), zgodnie z umowami o pracę i zakresami czynności, było zatrudnionych odpowiednio na stanowiskach: „Hodowca stadniny koni” i „Kierownik warsztatów”, podczas gdy zgodnie z Regulaminem organizacyjnym Spółki, obowiązującym od 29 czerwca 2011 r., powinni być zatrudnieni odpowiednio na stanowisku Kierownika Działu Hodowli Koni i Kierownika Działu Gospodarczego.

(dowód: akta kontroli str. 35-38, 50, 71, 73, 77)

Prezes Zarządu wyjaśnił, że zakresy obowiązków kierowników nie były uaktualniane od czasu ich zatrudnienia, gdyż wykonywali przez cały czas podobne zadania.

(dowód: akta kontroli str. 605)

W trakcie kontroli NIK Zarząd Spółki opracował nowy Regulamin Organizacyjny, zatwierdzony uchwałą nr 4/2013 r. ZZW Spółki z 29 listopada 2013 r. Jednocześnie Prezes Zarządu dostosował w nazwy stanowisk zajmowanych przez poszczególnych pracowników Spółki, do określonych w nowym Regulaminie Organizacyjnym.

(dowód: akta kontroli str. 852-875)

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie mimo stwierdzonych nieprawidłowości³³ działalność Spółki w zbadanym obszarze.

Ocena cząstkowa

Opis stanu faktycznego

2. Utrzymanie i gospodarowanie zasobem nieruchomości.

2.1. Łączny areal gruntów, którym dysponowała Spółka wg stanu na 30 czerwca 2013 r. wynosił 805,7 ha, w tym 57,1 ha stanowiły grunty własne. Pozostałe grunty o pow. 748,5 ha były wdzierżawione na okres do 31 grudnia 2024 r., na podstawie umowy dzierżawy zawartej z ANR 6 czerwca 2006 r. Wysokość czynszu dzierżawnego za te nieruchomości za lata 2011–2013 (I półrocze) wyniosła ogółem 205,8 tys. zł, w tym 78,6 tys. zł za 2011 r., 82,0 tys. zł za 2012 r. oraz 45,2 tys. zł za I półrocze 2013 r. W badanym okresie Spółka nie poddzierżawiała gruntów ANR i nie zbywała nieruchomości będących jej własnością.

(dowód: akta kontroli str. 186, 296-321)

³³ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen cząstkowych dotyczących działalności w badanym obszarze: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

2.2. Spółka na 30 czerwca 2013 r. posiadała 42 budynki własne o łącznej powierzchni zabudowy 21 467,3 m² i wartości księgowej 2.625,6 tys. zł oraz 45 budowli o łącznej wartości 636,0 tys. zł. Nie dzierżawiła budynków od ANR.

(dowód: akta kontroli str. 186, 203-204)

Wg Prezesa Zarządu osiem obiektów budowlanych należących do Spółki (o łącznej wartości księgowej 203,5 tys. zł) było zbędnych dla tej jednostki, tj.:

- Dwór w Szczukach o wartości księgowej 188,4 tys. zł i powierzchni zabudowy 308,0 m²;
- Magazyn zbożowy w Szczukach o powierzchni zabudowy 540,0 m² (zamortyzowany w 100%);
- Hydrofornia o wartości 13,4 tys. zł i powierzchni zabudowy 126,37 m²;
- Budynek mieszkalny, tzw. „Ochronka”, o powierzchni zabudowy 161,50 m² (zamortyzowany w 100%);
- Stajnia nr 6 przy bramie wjazdowej o powierzchni zabudowy 824,72 m² (zamortyzowana w 100%).

oraz magazyn materiałów pędnych, piwnica na okopowe i szopa na materiały budowlane o łącznej wartości 1,7 tys. zł, które to obiekty, będące w złym stanie technicznym, przeznaczone są do rozbiórki.

(dowód: akta kontroli str. 201, 851)

Prezes Zarządu wyjaśnił, że w latach 2011–2013 (I półrocze) Spółka nie ponosiła kosztów związanych z ich utrzymaniem oprócz kosztów ubezpieczenia, których nie można wyliczyć dla poszczególnych budynków, ponieważ wartość ubezpieczenia obejmuje wszystkie budynki i budowle jako całość.

(dowód: akta kontroli str. 186)

Spółka podejmowała działania w celu zbycia czterech zbędnych budynków, które jednak nie zakończyły się powodzeniem do czasu zakończenia kontroli NIK. Budynek hydroforni (nieprzydatny w związku z podłączeniem Stadniny do wodociągu gminnego) Prezes Zarządu proponował w 2010 r. Wójtowi Gminy Krasne na cele rekreacyjno-sportowe. Prezes Zarządu wyjaśnił, że Wójt Gminy nie podjął inicjatywy w tym zakresie. Planuje podjęcie kolejnych rozmów w tej sprawie. Jeżeli zakończą się niepowodzeniem, to prawdopodobnie podejmie decyzję o rozbiórce hydroforni. W przypadku budynku mieszkalnego tzw. „Ochronki” (będącego w złym stanie technicznym, nieużytkowanego od ponad 30 lat) ustalono, że Spółka uzyskała w 2008 r. wstępną zgodę ANR na przekazanie Urzędowi tego obiektu w użyczenie bądź dzierżawę na okres 7 lat³⁴ w celu jego adaptacji na hotel. W związku z tym, że koszty adaptacji przekraczały możliwości finansowe Spółki i Gminy zrezygnowano z realizacji tego projektu.

(dowód: akta kontroli str. 187, 206-213, 368)

Dwór i stojący w jego pobliżu magazyn zbożowy w Szczukach Spółka zaoferowała Samorządowi Województwa Mazowieckiego oraz Politechnice Warszawskiej. Ponadto w latach 2010–2011 ogłoszono cztery przetargi na sprzedaż tych nieruchomości, które nie zostały rozstrzygnięte z powodu braku zainteresowania.

(dowód: akta kontroli str. 187, 205, 227-231, 277-285)

Prezes Zarządu wyjaśnił, że wszelkie działania związane ze sprzedażą Dworu w Szczukach i budynku „Ochronki” w Krasnem wstrzymano w związku z roszczeniami spadkobierców byłych właścicieli.

(dowód: akta kontroli str. 171-181, 187)

Nie podejmowano natomiast działań w celu sprzedaży Stajni nr 6 przy bramie wjazdowej wybudowanej w 1875 r., która została wyłączona z eksploatacji

³⁴ Pismo z 26 sierpnia 2008 r.

zarządzeniem Prezesa Zarządu nr 2A/2008 z 5 czerwca 2008 r. oraz zabezpieczona przed dostępem osób postronnych.

(dowód: akta kontroli str. 187, 337, 360, 370)

Prezes Zarządu wyjaśnił, że stajnia nr 6 nie była remontowana ze względu na wysoki koszt takiego remontu oraz jej nieprzydatność w hodowli koni. Ewentualna sprzedaż tego obiektu jest praktycznie niemożliwa ze względu na jego centralne położenie w Stadninie.

(dowód: akta kontroli str. 187)

2.3. Do hodowli koni wykorzystywano 11 budynków, o wartości księgowej 1 109,2 tys. zł oraz 10 budowli o wartości 21,3 tys. zł. W latach 2011–2012 Spółka przeprowadziła remont jednego z tych budynków, tj. stodoły w Krasnem, na który wydatkowano 217,5 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 323, 326-327, 330)

2.4. Oględziny czterech wybranych budynków znajdujących się na terenie Stadniny w Krasnem, w tym dwóch wykorzystywanych do działalności hodowlanej (stajnie nr 1 i 3) oraz dwóch zbędnych (budynek mieszkalny tzw. „Ochronka” i stajnia nr 6 przy bramie wjazdowej) wykazały m.in., że:

- użytkowane budynki stajni 1 i 3 znajdujące się w dobrym stanie technicznym, niewykorzystywane budynki stajni nr 6 i „Ochronki”, znajdujące się w nienajlepszym stanie technicznym, były zabezpieczone przed dostępem osób nieupoważnionych;
- w budynkach i wokół nich było czysto i zapewniono porządek.

(dowód: akta kontroli str. 335-338, 342-351, 360, 368-371)

Wyniki kontroli okresowej (5 letniej) stanu konstrukcyjno-budowlanego budynków „Ochronki” (protokół z 6 listopada 2013 r.) i „Stajni przy bramie wjazdowej” (protokół z 21 października 2013 r.) wykazały m.in., że obiekty te nie mogą być, eksploatowane w obecnym stanie i wymagają przeprowadzenia prac zabezpieczających i remontowych. W przypadku „Ochronki” stwierdzono m.in., że w niedostatecznym stanie technicznym były rynny i rury spustowe, kominy i gzymsy z cegły czerwonej, podłogi drewniane, okna i drzwi. W przypadku Stajni, jako niedostateczny oceniono stan techniczny konstrukcji i pokrycia dachu, stropu drewnianego, okien, pomieszczeń stajni i magazynowych.

(dowód: akta kontroli str. 368-371)

W celu realizacji części zaleceń sformułowanych po powyższych kontrolach, Prezes Zarząd zlecił 7 listopada 2013 r. podmiotowi zewnętrznemu wykonanie naprawy dachu i uzupełnienie brakującej dachówki na budynku Stajni oraz oczyszczenie rynien w budynku Ochronki, za co zapłacono ok. 700 zł.

(dowód: akta kontroli str. 383-386)

Spółka w 2001 r. założyła dla wszystkich 42 posiadanych budynków książki obiektu budowlanego. Badanie dokumentacji dotyczącej 29 budynków usytuowanych na terenie Stadniny w Krasnem, wykazało, że książki te były prowadzone zgodnie rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 3 lipca 2003 r. w sprawie książki obiektu budowlanego³⁵. Dołączane do nich były protokoły z kontroli obiektu budowlanego, oceny i ekspertyzy dotyczące jego stanu technicznego. We wszystkich budynkach przeprowadzone zostały w latach 2012–2013 kontrole okresowe budynków, określone w art. 62 ust. 1 pkt. 1 i 2 ustawy Prawo budowlane. Osoby je przeprowadzające posiadały odpowiednie uprawnienia i kwalifikacje.

(dowód: akta kontroli str. 339-359, 387-396)

³⁵ Dz.U. Nr 120, poz. 1134.

2.5. Spółka w swoich zasobach miała dwa budynki mieszkalne o łącznej powierzchni użytkowej 661,19 m², w których wg stanu na 30 czerwca 2013 r. mieszkało dziewięć rodzin oraz dwa budynki gospodarcze o łącznej powierzchni 420,88 m², które były wynajmowane. W latach 2011–2013 (I półrocze) obowiązywały stawki opłat za wynajmowane pomieszczenia ustalone zarządzeniami Prezesa Zarządu nr 4/2008 z 9 grudnia 2008 r. i nr 1/17/2012 z 25 stycznia 2012 r. (obowiązujące od 1 lutego 2012 r.). Ceny opłat, jednakowe dla pracowników jak i osób niepracujących w Spółce, ustalono na poziomie stawek obowiązujących w Gminie Krasne.

(dowód: akta kontroli str. 263-264, 608-610, 667-670)

Od 1 stycznia 2006 r. w Spółce obowiązywały regulaminy korzystania ze służbowych samochodów i telefonów komórkowych wprowadzone zarządzeniami Prezesa Zarządu odpowiednio nr 5/2005 i 6/2005. Regulaminy te były przestrzegane, co sprawdzono na podstawie rozliczeń z I półrocze 2013 r.

(dowód: akta kontroli str. 921-929)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono przypadki bezumownego korzystania z lokali mieszkalnych i pomieszczeń gospodarczych należących do Spółki. Dopiero 26 listopada 2013 r., tj. w trakcie kontroli NIK, w związku z jej ustaleniami, Spółka podpisała sześć umów w tym zakresie.

(dowód: akta kontroli str. 602, 604, 614-622, 667-668)

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia mimo stwierdzonych nieprawidłowości działalność Spółki w badanym obszarze.

3. Efektywność działalności gospodarczej Spółki

Opis stanu
faktycznego

3.1. Miesięczne wynagrodzenie Prezesa Zarządu³⁶ było zgodne z art. 8 pkt 3 ustawy z dnia 3 marca 2000 r. o wynagradzaniu osób kierujących niektórymi podmiotami prawnymi³⁷. Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników Spółki uchwałą nr 5/2011 z 27 sierpnia 2011 r. przyznało Prezesowi Zarządu nagrodę roczną za 2010 r. w wysokości zgodnej z art. 10 ust. 7 tej ustawy. W okresie objętym kontrolą Prezesowi Zarządu nie zostały przyznane świadczenia dodatkowe.

(dowód: akta kontroli str. 3-12)

3.2. Spółka funkcjonuje na podstawie aktu założycielskiego Spółki, regulaminu organizacyjnego³⁸ oraz regulaminu pracy Zarządu Spółki³⁹.

(dowód: akta kontroli str. 57-95)

3.3. Łączna wartość aktywów trwałych Spółki wzrosła z 6 924,9 tys. zł wg stanu na koniec 2011 r. do 7 119,8 tys. zł na koniec 2012 r. Rzeczowe aktywa trwałe wg stanu na koniec poszczególnych lat wynosiły 6 920,3 tys. zł i 7.114,0 tys. zł (stanowiąc 72,1% i 71,3% wartości aktywów ogółem Spółki). Wartość rzeczowych aktywów trwałych na koniec 2012 r. zwiększyła się w stosunku do 2011 r. o 193,7 tys. zł, głównie w związku z zakupem ciągnika rolniczego za 345 tys. zł netto. Aktywa obrotowe wynosiły 2 672,9 tys. zł na koniec 2011 r. i 2 853,7 tys. zł na koniec 2012 r. Należności krótkoterminowe na koniec 2012 r. wzrosły w stosunku do stanu na koniec 2011 r. o 781,9 tys. zł (o 188,5%), co związane było z zapłatą 22 stycznia 2013 r. płatności obszarowych w kwocie 780,5 tys. zł za 2012 r. przez

³⁶ Ustalono uchwałą nr 11/00 Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników z 27 października 2000 r.

³⁷ Dz.U. z 2013 r. poz. 254.

³⁸ Przyjętego uchwałą nr 3/2011 Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników z 29 czerwca 2011 r.

³⁹ Wprowadzonego zarządzeniem Prezesa Zarządu nr 2/B/2011 z 15 grudnia 2011 r.

Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa. Płatność ta za 2011 r. w kwocie 899,4 tys. zł została przekazana na konto Spółki 28 grudnia 2011 r.

(dowód: akta kontroli str. 514, 520, 569-570, 681)

3.4. Kapitały własne według stanu na koniec 2011 r. wynosiły łącznie 8 372,1 tys. zł (87,2% wartości pasywów ogółem), w tym: kapitał podstawowy 5 936,7 tys. zł, kapitał zapasowy 2 085,2 tys. zł i zysk za 2011 r. – 350,2 tys. zł. Kapitały własne na koniec 2012 r. wynosiły łącznie 8 654,3 tys. zł (86,8% wartości pasywów), tj. wzrosły w stosunku do roku poprzedniego o 282,2 tys. zł, a kapitał podstawowy nie uległ zmianie. Kapitał zapasowy w 2012 r. został zwiększony o podział zysku za 2011 r. do kwoty 2 435,4 tys. zł (o 350,2 tys. zł). Zobowiązania i rezerwy na zobowiązaniach na koniec 2011 r. wynosiły łącznie 1 225,7 tys. zł (12,8% wartości pasywów), w tym: zobowiązania długoterminowe z tytułu kredytów bankowych 60,0 tys. zł, zobowiązania krótkoterminowe 1 100,1 tys. zł. Na koniec 2012 r. zobowiązania i rezerwy na zobowiązaniach wynosiły 1 319,1 tys. zł (13,2% wartości pasywów) w tym: zobowiązania długoterminowe z tytułu kredytów bankowych 216,0 tys. zł; zobowiązania krótkoterminowe 1 059,0 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 515-519 i 569-570)

Największą część zobowiązań Spółki stanowiły zobowiązania wobec dostawców, które wynosiły:

- 730,7 tys. zł na koniec 2011 r., w tym wymagalne 521,8 tys. zł, głównie wobec dostawców środków ochrony roślin i nawozów (216,7 tys. zł),
- 657,3 tys. zł na koniec 2012 r., w tym wymagalne 439,5 tys. zł, głównie wobec dostawców środków ochrony roślin i nawozów (161,8 tys. zł),
- 1.182,7 tys. zł na 30 czerwca 2013 r., w tym wymagalne 194,8 tys. zł, głównie za dostawę komponentów do pasz (43,0 tys. zł) i krycie kłaczy (30,0 tys. zł).

Wg stanu na koniec 2011 r. i 2012 r. oraz na 30 czerwca 2013 r. Spółka nie miała zobowiązań wymagalnych z tytułu: kredytów, wynagrodzeń, czynszu dzierżawnego i zobowiązań publicznoprawnych (VAT-u, ZUS i podatków).

(dowód: akta kontroli str. 666)

Główna księgowa wyjaśniła, że na koniec każdego okresu objętego kontrolą Spółka miała zobowiązania wymagalne powstałe wskutek nieterminowego płacenia zobowiązań, co wynikało z braku środków pieniężnych w kasie i na rachunku bankowym. Środki pieniężne w kwocie 627,8 tys. zł, które były na koniec 2011 r. do dyspozycji Spółki przeznaczono głównie na wypłatę wynagrodzeń oraz na pokrycie zobowiązań publiczno-prawnych.

(dowód: akta kontroli str. 963)

W latach objętych kontrolą Spółka zaciągnęła dwa kredyty: 14 maja 2012 r. (w wysokości 270,0 tys. zł) na zakup ciągnika rolniczego o wartości 345,0 tys. zł oraz 18 marca 2013 r. kredyt komercyjny obrotowy w rachunku bieżącym do kwoty (w wysokości 500,0 tys. zł).

(dowód: akta kontroli str. 661)

Należności Spółki wynosiły:

- 414,9 tys. zł na koniec 2011 r., w tym wymagalne 102,0 tys. zł (93,0 tys. zł stanowiły należności wymagalne z tytułu utrzymywania koni obcych);
- 1 196,8 tys. zł na koniec 2011 r., w tym wymagalne 147,6 tys. zł (116,2 tys. zł stanowiły należności wymagalne tytułu utrzymywania koni obcych);
- 346,9 tys. zł na 30 czerwca 2013 r., w tym wymagalne 173,9 tys. zł (135,4 tys. zł stanowiły należności wymagalne tytułu utrzymywania koni obcych).

(dowód: akta kontroli str. 663)

Największe zaległości z tytułu nieterminowego wnoszenia opłat za utrzymanie koni w Stadninie miało dwóch kontrahentów, których zobowiązania z tego tytułu wynosiły 83,9 tys. zł (na 30 października 2011 r.) i 12,7 tys. zł (na 30 listopada 2012 r.).

W obu tych przypadkach Spółka skierowała sprawy do sądów, które wydały nakaz zapłaty w postępowaniu komorniczym. Jeden z tych podmiotów wpłacił całą należność wraz z odsetkami (ostatnią kwotę należności uregulował 20 listopada 2013 r.). Spółka wystąpiła z wnioskiem egzekucyjnym do Komornika Sądowego, w stosunku do drugiego kontrahenta, który mimo wyroku sądowego nie uregulował zaległych opłat. Komornik, po przeprowadzeniu licytacji siedmiu koni należących do dłużnika, przekazał Spółce w październiku i listopadzie 2012 r. na poczet spłaty długu cztery konie oraz część zaległych należności. Pozostałe należności, wynoszące 101,1 tys. zł (na 30 czerwca 2013 r.) nie zostały wyegzekwowane przez Komornika do zakończenia kontroli.

(dowód: akta kontroli str. 624-638, 958-961)

3.5. Zgodnie z rachunkiem zysków i strat zarówno w 2011 r. jak i 2012 r. Spółka uzyskała dodatnie wyniki finansowe (zysk netto w wysokości: 350,2 tys. zł i 282,2 tys. zł). W 2011 r. Spółka uzyskała przychody ze sprzedaży w wysokości 4 418,9 tys. zł. Koszty działalności operacyjnej w 2011 r. wynosiły 4 959,8 tys. zł. Tym samym Spółka na sprzedaży poniosła stratę 540,8 zł. Ponadto Stadnina uzyskała przychody operacyjne w łącznej kwocie 961,3 tys. zł, w skład których wchodziły dotacje do produkcji rolnej (płatności obszarowe) 748,9 tys. zł oraz inne przychody operacyjne 212,4 tys. zł (w tym głównie z tytułu nagród uzyskanych na wyścigach konnych 66,8 tys. zł). Pozostałe koszty operacyjne wyniosły 50,9 tys. zł. Ponadto Spółka w 2011 r. uzyskała przychody finansowe w wysokości 2,3 tys. zł i poniosła koszty finansowe w kwocie 21,6 tys. zł.

W 2012 r. przychody ze sprzedaży wynosiły 4 759,1 tys. zł, a koszty działalności operacyjnej wynosiły 5 273,4 tys. zł. Tym samym, Spółka na sprzedaży poniosła stratę w wysokości 514,3 tys. zł, tj. o 26,5 tys. zł mniejszą niż w roku poprzednim. Pozostałe przychody operacyjne wyniosły 848,9 tys. zł, w tym dotacje (dopłaty do produkcji rolnej) 641,0 tys. zł oraz inne przychody operacyjne 207,9 tys. zł (w tym 97,5 tys. zł z tytułu nagród uzyskanych na wyścigach konnych). Pozostałe koszty operacyjne wyniosły 30,2 tys. zł. Ponadto Spółka w 2011 r. uzyskała przychody finansowe w wysokości 0,6 tys. zł i poniosła koszty finansowe w kwocie 22,8 tys. zł. Zysk netto w 2012 r. był niższy od uzyskanego w roku poprzednim o 68,0 tys. zł, co było związane z uzyskaniem w 2012 r. mniejszej kwoty przychodów z tytułu płatności obszarowych w stosunku do roku poprzedniego o 107,9 tys. zł.

Na koniec czerwca 2013 r. Spółka miała stratę na działalności gospodarczej w kwocie 1 899,2 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 568-569, 590, 655)

Prezes Zarządu wyjaśnił, że strata na koniec I półrocza 2013 r. wynika ze specyfiki branży rolniczej, a w szczególności z produkcji roślinnej, która cechuje się ponoszeniem kosztów w I półroczu każdego roku a przychodami w II półroczu.

(dowód: akta kontroli str. 606)

ZZW Spółki udzieliło absolutorium Zarządowi Spółki i zatwierdziło sprawozdania finansowe oraz sprawozdania Zarządu z działalności Spółki za 2011 r. i 2012 r. Zdecydowało również o przeznaczeniu zysku za te lata na kapitał zapasowy.

(dowód: akta kontroli str. 543-545, 565-567)

3.6. Przychody ogółem w 2012 r. wyniosły 6 180,0 tys. zł i wzrosły w stosunku do 2011 r. o 204,8 tys. zł. W 2012 r. koszty ogółem w wysokości 5 897,8 tys. zł były wyższe od poniesionych w roku poprzednim o 452,8 tys. zł.

Na hodowli koni, Spółka ponosiła w badanym okresie straty. Dodatkowo wyniki finansowe uzyskiwała natomiast na innych rodzajach działalności, m.in. produkcji roślinnej, hodowli bydła mlecznego. Przychody, koszty i wyniki finansowe na

poszczególnych rodzajach działalności kształtowały się w latach 2011–2012 następująco:

- hodowla koni: przychody (397,5 tys. zł i 539,0 tys. zł), koszty (1 179,9 tys. zł i 1 242,9 tys. zł), strata (782,4 tys. zł i 703,9 tys. zł);
- produkcja roślinna: przychody (3 925,7 tys. zł i 4 230,1 tys. zł), koszty (2 943,2 tys. zł i 3 193,3 tys. zł), zysk (982,5 tys. zł i 1 036,8 tys. zł);
- hodowla bydła mlecznego: przychody (1 344,4 tys. zł i 1 182,7 tys. zł), koszty (1 262,5 tys. zł i 1 271,1 tys. zł), zysk 81,9 tys. zł i strata 88,4 tys. zł,
- pozostała działalność; przychody (127,6 tys. zł i 228,2 tys. zł), koszty (59,4 tys. zł i 190,5 tys. zł), zysk (68,2 tys. zł i 37,7 tys. zł).

Prezes Zarządu wyjaśnił, że jedną z głównych przyczyn strat na działalności końskiej były wysokie koszty treningu koni i poddawania ich próbom dzielności na torach wyścigowych, przy jednocześnie bardzo słabych przychodach ze sprzedaży koni oraz stosunkowo niskich kwotach wygranych nagród podczas wyścigów.

(dowód: akta kontroli str. 607)

Koszty, o których jest mowa w tych wyjaśnieniach wyniosły: 231,7 tys. zł w 2011 r. i 281,6 tys. zł w 2012 r.

(dowód: akta kontroli str. 537)

3.7. Średni dzienny koszt utrzymania koni pełnej krwi angielskiej (netto), wg wyliczeń Spółki, kształtował się w latach 2011–2012 następująco:

- dla koni ogółem: 21,45 zł w 2011 r. i 22,26 zł w 2012 r.,
- dla klaczy ze stada podstawowego: 14,30 zł w 2011 r. i 16,40 zł w 2012 r.,
- dla roczniaków: 11,40 zł w 2011 r. i 13,13 zł w 2012 r.,
- dla koni w treningu: 32,18 zł w 2011 r. i 34,00 zł w 2012 r.,
- dla koników polskich: 8,50 zł w 2011 r. i 9,00 zł w 2012 r.

Wysoki koszt utrzymania koni w treningu wynikał z dodatkowych kosztów związanych z ich treningiem na torach oraz opłatami startowymi i transportem.

(dowód: akta kontroli str. 607)

3.8. Wydatki na wynagrodzenia wraz z pochodnymi w Spółce w 2012 r. wyniosły 1 797,5 tys. zł brutto i były wyższe od poniesionych w 2011 r. o 38,8 tys. zł.

Średnie miesięczne wynagrodzenie w Spółce wynosiło: 3 534,23 zł w 2011 r. (przy średnim zatrudnieniu 33,5 etatu); 3 602,43 zł w 2012 r. (33,1 etatu) i 3 741,70 zł w I półroczu 2013 r. (32,7 etatu). Średnie miesięczne wynagrodzenie sześciu pracowników administracji (trzech kierowników działów, główna księgowa i dwóch pracowników administracyjnych), których liczba w latach objętych kontrolą nie ulegała zmianie, wynosiło: 4 625,54 zł w 2011 r., 4 830,21 zł w 2012 r. i 5 080,80 zł w I półroczu 2013 r. Średnie miesięczne wynagrodzenie pozostałych pracowników w 2011 r. wyniosło 2 991,09 zł (przy średnim zatrudnieniu 26,5 etatu); 3 018,63 zł w 2012 r. (26,1 etatu) i 3 088,32 zł w I półroczu 2013 r. (25,7 etatu). Wzrost wynagrodzeń w badanym okresie wynikał z podwyżek płac wprowadzonych od 1 kwietnia 2011 r. i od 1 września 2012 r.

(dowód: akta kontroli str. 568, 590, 662)

3.9. W 2011 r. z zaplanowanych środków na inwestycje w łącznej kwocie 427,0 tys. zł, wydatkowano 262,7 tys. zł. Ze sprawozdania Zarządu z działalności Spółki w 2011 r. wynika, że nie kupiono ciągnika średniej mocy (na co zaplanowano 150,0 tys. zł), gdyż posiadany ciągnik uległ poważnej awarii i podjęto decyzję o jego wymianie na nowy w 2012 r. Pozostałe planowane na 2011 r. zadania zrealizowano, tj. m.in.: wykonano remont i modernizację stodoły (za 121,5 tys. zł) oraz budynku mieszkalnego (za 83,2 tys. zł), zakupiono siewnik do kukurydzy (za 32,0 tys. zł).

W 2012 r. wydatki na inwestycje wyniosły 469,5 tys. zł, a planowano 500,0 tys. zł. Środki te wydatkowano m.in. na zakup ciągnika (za 352,2 tys. zł) oraz modernizację jałownika dla krów (za 53,8 tys. zł). W 2013 r. zaplanowano na realizację inwestycji 380 tys. zł, a do 30 czerwca 2013 r. Spółka wydatkowała 79,8 tys. zł na zakup samochodu osobowego.

(dowód: akta kontroli str. 562, 587, 681-682)

Zdaniem biegłych rewidentów sprawozdania finansowe Spółki za lata 2011–2012: przedstawiały rzetelnie i jasno informacje istotne dla oceny sytuacji majątkowej i finansowej Spółki i jej wyniku finansowego; zostały sporządzone zgodnie z wymagającymi zastosowania zasadami i polityką rachunkowości oraz na podstawie prawidłowo prowadzonych ksiąg rachunkowych oraz były zgodne z wpływającymi na treść sprawozdań finansowych przepisami prawa i postanowieniami statutu Spółki.

W 2011 r. wskaźnik rentowności sprzedaży ogółem kształtował się na poziomie 6,71%, a w 2012 r. – 4,86%, co wskazuje na korzystną sytuację finansową Spółki. Wskaźnik rentowności aktywów w latach 2011–2012 wynosił 3,65% i 2,83%. Stopa zwrotu kapitału zmniejszyła się z 4,18% w 2011r. do 3,26% w 2012 r., a wzrosła wydajność pracy z 128,8 tys. zł w 2011 r. do 150,4 tys. zł w roku następnym.

(dowód: akta kontroli str. 510-513, 525, 528)

3.10. W Regulaminie organizacyjnym Spółki nie przewidziano wydzielonego stanowiska ds. kontroli wewnętrznej.

(dowód: akta kontroli str. 67-77)

Prezes Zarządu wyjaśnił, że w Stadninie Zarząd prowadzi kontrole działów na bieżąco, uczestnicząc każdego dnia w naradach z kierownikami, podczas ustalania dyspozycji i zadań dla pracowników, a następnie monitorując ich wykonywanie.

(dowód: akta kontroli str. 186)

W latach 2011–2013 (I półrocze) w Spółce przeprowadzone zostały następujące kontrole zewnętrzne:

- ZNW ANR (w okresie 19-21 września 2011 r.) skontrolował efektywność działalności gospodarczej w latach 2009–2011, zalecając m.in.: uaktualnienie zakresów czynności pracowników, opracowanie regulaminu pracy Zarządu Spółki; zaktualizowanie instrukcji obiegu dokumentów; wprowadzenie do regularnego stosowania arkuszy kalkulacyjnych; urealnienie wartości bydła i koni – Zarząd Spółki poinformował ANR o wykonaniu zaleceń pokontrolnych;
- ZNW ANR (w okresie 13-15 marca 2013 r.) skontrolował procesy gospodarcze oraz system zarządzania – nie wydano zaleceń pokontrolnych;
- Wojewódzki Inspektorat Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Warszawie Oddział w Makowie Mazowieckim (27 czerwca 2011 r.) skontrolował stosowanie środków ochrony roślin – nie stwierdzono uchybień i nie wydano zaleceń;
- Państwowa Inspekcja Pracy w Ostrołęce (w okresie od 22 grudnia 2011 r. do 9 stycznia 2012 r.) po kontroli zaleciła terminowe wypłacanie pracownikom wynagrodzenia za pracę, a Zarząd Spółki zobowiązał się to realizować;
- Agencja Nasiennictwa z Leszna (10 lutego 2012 r.) skontrolowała wykorzystanie materiału ze zbioru odmian chronionych – nie sformułowano wniosków pokontrolnych;
- Państwowa Inspekcja Sanitarna w Makowie Mazowieckim (24 maja 2012 r.) przeprowadziła kontrolę, zalecając: zapewnienie właściwych warunków higieniczno-sanitarnych w pomieszczeniach sanitarnych przy biurze w Szczukach – uchybienia usunięto w wyznaczonym terminie;

- Wojewódzki Inspektorat Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Warszawie Oddział w Makowie Mazowieckim (28 czerwca 2012 r.) skontrolował zdrowotność zadrzewień parkowych (drzewostany wieloletnie) – nie stwierdzono uchybień;
- Urząd Dozoru Technicznego Oddział w Płocku (29 czerwca 2012 r.) przeprowadził w badanie kontrolne zbiornika bezciśnieniowego na olej napędowy, w wyniku którego wydano zezwolenie na jego eksploatację do 31 grudnia 2014 r.;
- Państwowa Inspekcja Sanitarna w Przasnyszu (19 kwietnia 2013 r.) przeprowadziła kontrolę, zalecając: przeprowadzenie badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia na stanowiskach traktorzysty; sporządzenie aktualnego spisu substancji i mieszanin niebezpiecznych stosowanych w Stadninie; zapewnienie karty charakterystyki substancji i mieszanin niebezpiecznych stosowanych w Stadninie – uchybienia usunięto w wyznaczonym terminie, co potwierdziła ponowna kontrola tej jednostki.
(dowód: akta kontroli str. 13-29, 39-43, 59-63, 226)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Spółka nieterminowo regulowała zobowiązania i w związku z tym w latach 2011–2103 (I półrocze) poniosła dodatkowe wydatki z tytułu zapłaty odsetek za zwłokę w wysokości ogółem 5,3 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 664, 964-971)

2. Spółka nie podejmowała systematycznych działań w celu wyegzekwowania należności od kontrahentów zalegających z wypłaceniem środków z tytułu nagród wygranych przez konie należące do Stadniny. Wg stanu na 30 czerwca 2013 r. należności wymagalne z tego tytułu wyniosły 19,3 tys. zł⁴⁰, z tego do czasu zakończenia kontroli NIK wpłacono 10,6 tys. zł. Ostatnie wezwania do zapłaty zostały wysłane przez Spółkę 26 marca 2012 r. do dwóch kontrahentów ze Słowacji i 20 lutego 2013 r. do kontrahenta z Węgier.

(dowód: akta kontroli str. 639-648, 663, 675-676)

Prezes Zarządu wyjaśnił, że należności z tego tytułu najczęściej były wpłacane po zakończeniu sezonu wyścigowego, podczas przyjazdu na jesienną aukcję roczniaków w Krasnym, na którą w tym roku (30 września 2013 r.) ww. kontrahenci nie przyjechali. W związku z brakiem odpowiedzi na wezwania do zapłaty w najbliższym czasie Spółka skieruje ostateczne wezwania przedsądowe do zapłaty.

(dowód: akta kontroli str. 605)

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie mimo stwierdzonych nieprawidłowości działalność Spółki w powyższym obszarze.

⁴⁰ Należności te były wymagalne od 31 grudnia 2011 r.

IV. Wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, wnosi o:

- 1) wyegzekwowanie zaległych należności wraz z odsetkami z tytułu nagród wygranych przez konie należące do Stadniny oraz usprawienie windykacji tych należności;
- 2) terminowe regulowanie zobowiązań;
- 3) wyjaśnienie z ANR czy i w jakim zakresie Spółka jest zobowiązana do stosowania wytycznych, określonych w piśmie Agencji z 6 września 2004 r., dotyczących sposobu postępowania przy sprzedaży koni.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Warszawie.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Warszawa, 30 grudnia 2013 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Warszawie

Kontroler
Jan Sulima
główny specjalista k.p.

D.W.